

## Sabiedrības ar ierobežotu atbildību mācību centra “AUSTRUMVIDZEME”

### **Profesionālās izglītības programmu izstrādes metodika**

Profesionālās izglītības programmas (turpmāk tekstā – izglītības programmas) izveides pamatā ir profesijas standarts, kurā ir noteikts profesijas nosaukums, profesionālās kvalifikācijas līmenis, profesijas apraksts, profesiju raksturojošie pienākumi un uzdevumi, prasmes, zināšanas, attieksmes un profesionālās kompetences. Profesionālās izglītības programma, kas izstrādāta, pamatojoties uz nozares izpētes rezultātiem un profesijas standarta prasībām, sekmēm izglītojamo mācību procesa elastīgu sasaisti ar aktuālajām darba tirgus prasībām konkrētajā nozarē un profesijā. Kvalitatīvu profesionālās izglītības programmu iespējams izstrādāt tikai tad, ja tās izstrādes procesā iesaistās izglītotāji un sadarbības partneri (attiecīgās profesijas pārstāvji un darba devēji). Profesionālās izglītības strādājošie un to vadītāji (darba devēji) vislabāk var noteikt konkrētai profesijai nepieciešamās zināšanas, prasmes un profesionālās kompetences. Profesionālās izglītības programmu izveides metodikas mērķis ir sniegt tās lietotājiem norādes, kā izstrādāt kvalitatīvas profesionālās izglītības programmas, nodrošinot pastāvīgu saikni starp darba devēju prasībām un profesionālās izglītības mērķiem.

1. Solis – Izglītības programmas izveides sagaatvošana
2. Solis – mērķu un uzdevumu noteikšana
3. Solis – Satura izstrāde
4. Solis – Īstenošanas plans

Izglītības programmu izveidi reglamentē:

Izglītības likums; Profesionālās izglītības likums; Valsts profesionālās izglītības standarti; Profesijas standarts; MK noteikumi.

Profesionālās izglītības programmas dokumentu ieteicams sakārtot secībā, veidojot šādu struktūru:

- titullapa;
- profesionālās izglītības programmas apraksts;

- profesionālās izglītības programmas īstenošanas plāns;
- mācību priekšmetu programmas;
- praktisko mācību programmas;
- prakses programmas;
- profesionālās izglītības programmas īstenošanai nepieciešamie materiālie līdzekļi;
- profesionālās izglītības programmas īstenošanai nepieciešamā pedagogu profesionālā kvalifikācija;
- profesionālās izglītības programmas īstenošanai nepieciešamie finanšu līdzekļi.

Profesionālās izglītības programmas saturu veido profesionālo mācību priekšmetu programmas, kuras ietver teoriju, praksi, patstāvīgos darbus un izglītojamo sasniegumu novērtēšanu.

Profesionālās izglītības programmas izveides principi:

1. Pamatotības princips – Izglītības programmas izveides nepieciešamība un nozīmīgums, tās izveide atbilstoši darba tirgus prasībām.
2. Sistemātiskuma, pakāpeniskuma un pētniecības princips - Jāievēro izglītības programmas izveides loģika, nodrošinot mācību priekšmetu pēctecību un starppriekšmetu saikni, kā arī izglītojamo vienmērīgu noslodzi. Šī principa ievērošana mazina tematu dubltošanās un atkārtošānās iespējas vairākos mācību priekšmetos.
3. Mērķtiecīguma princips – Izglītības programmā ietvertajam izglītības saturam jānodrošina profesionālās izglītības programmas mērķa sasniegšana. Izglītības programmas izstrādes aktivitātes jāplāno tā, lai katra uzdevuma aktivitātēm būtu skaidrs sākuma un noslēguma punkts un katra uzdevuma aktivitāte būtu saistīta ar nākošo aktivitāti, un rezultātā sasniegtu konkrēto mērķi – izstrādātu un ieviestu jaunu izglītības programmu.
4. Elastības princips – Izglītības programmas saturu veido, izvērtējot nozares izpētes materiālus un profesijas būtību, paredzot uzdevumu daudzveidību nepieciešamo profesionālo zināšanu, prasmju un profesionālo kompetenču apguvei.
5. Atklātības princips - Lai nodrošinātu profesionālās izglītības programmas satura kvalitāti, tās izveides procesā jāiesaista darba devēju un darba ņēmēju pārstāvji, kā arī izglītotāji.

Ļoti svarīgi ir izveidot ietejamās literatūras sarakstu. Standartam atbilstoša mācību literatūra šo noteikumu izpratnē ir mācību grāmata, mācību grāmatai pielīdzināta darba burtnīca vai cits izglītojamam paredzēts izdevums, kurā iekļauts standartā noteiktais izglītības saturs, metodiski izklāstīti mācību priekšmeta teorijas un prakses jautājumi, kā arī doti uzdevumi un vingrinājumi mācību priekšmeta satura apguvei un mācību sasniegumu vērtēšanai. Izdevums atbilst izglītojamā vecumposma attīstības īpatnībām, interesēm, pieredzei un vajadzībām. Uzbūves ziņā tas didaktiskajā pieejā ir vienots un piemērojams noteiktas mācību priekšmeta programmas apguvei. Profesionālās izglītības programmas izstrādā izglītības iestādes, saskaņojot ar tās dibinātāju. Lai nodrošinātu profesionālās pamatizglītības, arodizglītības, profesionālās vidējās, profesionālās tālākizglītības, profesionālās pilnveides un profesionālās ievirzes izglītības satura izstrādi atbilstoši valsts standartiem, VISC organizē profesionālās izglītības programmu paraugu izstrādi, konsultē izglītības programmu izstrādē. Programmas licencējamas [Izglītības kvalitātes valsts dienestā](#).

Vadītāja izglītības jomā  
2019.gada 7.janvārī

Sandra Kursīte